

Effektrapport 2019 - september 2020

Innehåll

1. Avgränsningar

1.1.1 Beskrivning av organisationen

1.1.2 Verksamhetsområde och geografi

1.1.3 Tidsperiod för effektrapport

2. Förändringsteori

2.1 Adresserat problem och målgrupp

2.2 Resurser

2.3 Aktiviteter

2.4 Effekter på längre sikt

2.5 Förväntan på vad aktiviteterna ska leda till

3. Rapporterade resurser

3.1 Totala verksamhetskostnader

3.2 Verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens ram

3.3 Övriga relevant resurser

4. Prestationer, Utfall och effekter

4.1 Utfall och effekter

5. Utvärdering

5.1 Lärdomar

6. Beskrivning av mätmetoder

6.1 Definitioner

6.2 Process

1. Avgränsningar

1.1 Beskrivning av organisationen

Gambiagrupperna är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation som verkar för ett rättvist och hållbart samhälle i Gambia, baserad på alla människors lika värde och rätt till rimliga levnadsvillkor.

Målsättning: Gambiagruppernas huvuduppgift är att stärka det civila samhället i Gambia, så att lokalbefolkningen ges möjlighet att påverka sin egen situation. För att kunna genomföra vår huvuduppgift, behöver vi även tillhandahålla basal service i olika utsträckning, när det gambiska samhällets kapacitet inte är utbyggd.

För Gambiagrupperna är det viktigt att Rättighetsperspektivet genomsyrar allt arbete. Det betyder att människor är aktiva deltagare i sin egen utveckling. Detta sätt att arbeta bidrar till att mänskliga rättigheter respekteras, skyddas och uppfylls.

1.2 Verksamhetsområde och geografi

Vårt utvecklingsarbete sker endast i Gambia genom hjälp till självhjälp med syfte att förbättra livsbetingelserna för utsatta människor som lever i fattigdom.

I Sverige är vårt ändamål att arbeta tillsammans med våra medlemsorganisationer för att skapa engagemang, bilda opinion, mobilisera resurser och vinna människors stöd för ett långsiktigt biståndsarbete.

1.3 Tidsperiod för rapportering

2019 – september 2020

2. Förändringsteori

2.1 Adresserat problem och målgrupp

Vi stödjer människor så att de kan gå samman och på så sätt förbättra sina egna villkor. När människor samlas i grupper med gemensamma intressen kan de förmå att på egen hand ta tag i sin situation för en hållbar utveckling.

Målgruppen är befolkningen på den gambiska landsbygden med fokus på kvinnor och ungdomar.

Vi arbetar långsiktigt! Vi har förståelse för att det tar tid att nå en hållbar utveckling och varaktiga resultat. Gambiagrupperna strävar efter att ständigt utveckla och förbättra sitt arbetssätt genom kontinuerligt lärande.

2.2 Resurser

Vårt mål är att samarbeta med lokala organisationer som grundats av lokalbefolkningen. Genom kapacitetsutveckling och respekt för deras prioriteringar, bidrar vi till att de utvecklas till starka, väl respekterade och fungerande organisationer. På så sätt blir kunskapen kvar i Gambia och den gambiska befolkningens egna förändringskapital tas till vara.

Det mesta arbetet i Gambiagrupperna sker på frivillig basis. Arbetsuppgifterna fördelas i första hand inom Samordningsgruppen (GG:s styrelse) utifrån medlemmarnas kompetens och intresse. För begränsade uppgifter anlitas specialkompetens mot ersättning. Under 2019 har funktionärer/SOG-medlemmar svarat för följande arbetsuppgifter: uppdatering av

hemsidan och IT, rekrytering av medlemmar, administration, uppföljning av projekt i Gambia och Sverige samt bidragsansökningar.

Gambiagrupperna är medlem av ForumCiv och erhöll under 2019 4 245 000 SEK i bidrag. Medlemsgrupperna och enskilda donatorer står för resten av insamlade bidrag.

Under 2019 uppgick övriga insamlade medel till 330 000 SEK.

Våra bidragsgivare är och ska vara trygga i att pengarna kommer fram och gör skillnad. Vi jobbar transparent och kostnadseffektivt. Återrapportering sker regelbundet via rapporter till våra bidragsgivare samt internt via medlemsmöten, månadsbrev, medlemstidningen Vida Vyer, Årsrapport samt Facebookgruppen för medlemmar. Ordförande, styrelsemedlemmar och kanslist står till förfogande när medlemmar och/eller bidragsgivare önskar snabba svar.

2.3 Aktiviteter

Gambiagruppernas aktiviteter fokuseras just nu kring dessa sex rättigheter/mål:

- Empowerment & capacity building of rights holders
- Advocacy work, capacity building and development of duty bearers
- Capacity development of change agents
- Sustainable rural communities
- Access to quality education
- Networking

2.4 Effekter på lång sikt

I över 40 år har Gambiagrupperna kämpat vid barnens sida i Gambia och vid Utbildningsministeriets, MoBSE, förhandlingsbord.

Ibland kan det kännas tröstlöst när lärarna rapporterar att flickor i ung ålder tas ur skolan för att giftas bort eller att pojkar måste lämna skolan för att försörja familjen eller valla familjens kreatur. Men Gambia blir faktiskt en bättre plats för många barn, och det är på grund av våra givare och samarbetspartners. Tack vare ett gott samarbete med vår partnerorganisation FIOHTG kan vi fortsätta det viktiga arbetet med att förse Gambia med skolor av god kvalitet och med undervisning av god standard. MRC Holland Foundation, Unicef och Världsbanken bidrar nu med medel för att fortsätta det viktiga arbetet. Vi hoppas kunna fortsätta ända till den dag då alla barn i Gambia går i en skola med utbildning av god standard och att skolan är obligatorisk och fri.

Flera tusen barn går idag i skolan tack vare de drygt 300 skolor som Gambiagrupperna/Future In Our Hands har byggt. Till detta kommer också pit latriner, skolkök och i vissa skolor lärarbostäder. Dessa byggnader har haft en klar inverkan på elevers hälsa och på utbildningens kvalitet.

År 2015 var Gambiagrupperna och Future In Our Hands The Gambia delaktiga i det påverkansarbete som ledde till att National Assembly i Gambia förbjöd kvinnlig omskärelse. Även om detta inte inneburit att sedvänjan har upphört helt så har det helt klart minskat och påverkansarbetet sker nu mycket ute i byarna, i form av information om den nya lagen och de konsekvenser som de unga flickorna och kvinnorna drabbas av.

Tillsammans med våra partners gör vi Gambia till en bättre plats för alla!

2.5 Förväntan på vad aktiviteterna ska leda till

Gambiagruppernas huvuduppgift är att stärka det civila samhället i Gambia, så att lokalbefolkningen ges möjlighet att påverka sin egen situation. För att kunna genomföra vår

huvuduppgift, behöver vi även tillhandahålla basal service i olika utsträckning, när det gambiska samhällets kapacitet inte är utbyggd.

Vi tror att när människor förmår att organisera sig i starka, självständiga och demokratiska former, är detta ett steg framåt både för rättvisa, hållbar tillväxt och demokrati och därmed en utveckling av det civila samhället i Gambia. Gambiagrupperna ser utbildning som en

- ◆ nyckel till utrotning av fattigdom
- ◆ förutsättning för att ta till sig och förstå innebörden av de mänskliga rättigheterna
- ◆ förutsättning för att förändra attityder gällande gender och hållbarhet
- ◆ förutsättning för att förstå och ta till sig de demokratiska värdena.
- ◆ förutsättning för att bekämpa klimatförändring och dess miljöpåverkan
- ◆ förutsättning för att förstå och finna vägar för att påverka sina egna levnadsvillkor

3. Rapporterade resurser

3.1 Totala verksamhetskostnader

5,4 miljoner SEK 2019

3.2 Verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens ram

5,4 miljoner 2019

3.3 Övriga resurser

Gambiagrupperna har egna kontorslokaler i Gambia som GG och partnerorganisationen FIOHTG använder. GG har också ett mindre antal lägenheter på samma compound som kan disponeras av medlemmar som kommer för att följa arbetet i fält.

4. Prestationer, Utfall och effekter

4.1 Utfall och effekter

GG och FIOHTG har tillsammans startat 80 spannmålsbanker i Gambia. Projektet är oerhört framgångsrikt! Utvärderingar gjorda av extern utvärderare visar att ingen by med spannmålsbank behöver gå ner till ett mål mat om dagen under "The Hungry Season". Alla kan fortsätta äta tre mål mat om dagen. Dessutom kan bönderna ägna sig åt jordbruket istället för att ge sig ut och köpa mat till ockerpriser, vilket ofta är brukligt den här perioden. Detta leder till en större skörd och möjlighet för byborna att få en hållbar utveckling i sin by.

Betydelsen av detta projekt för liv och försörjning i ovan nämnda landsbygdssamhällen kan inte betonas för mycket. Under omständigheterna i denna COVID - 19-verklighet är Gambia inget undantag från bördan av att drabbas av denna globala pandemi. Genom att utrusta byarna med spannmålsbanker bidrar vi inte bara till en säker tillgång till mat under "The

Hungry Season" utan också till ökad livskvalitet och till mindre spridning av Coronaviruset. När familjen inte behöver ge sig iväg ut och leta möjligheter att köpa baslivsmedel som ris, majs eller cous utsätter de sig inte för risk att bli smittade och att sedan bära med sig den smittan hem till sin by. I byarna och compounderna lever befolkning tätt inpå varandra och det är därför viktigt att hålla smittan utanför byn.

Under 2019 har även projektet "Keep Our Girls In School" ingått i Gambiagruppernas byutvecklingsprogram. Många flickor i Gambia fullföljer inte sin utbildning på grund av att de missar en vecka varje månad i skolan. Flickor är ovetande om varför de menstruerar och hur de ska kunna hålla sig rena och använda mensskydd under perioden. Detta gör att de stannar hemma från skolan och missar de en vecka varje månad tappar de snart så mycket av sin utbildning att den inte kan fullföljas. Fler flickor än pojkar börjar skolan men fler pojkar fullföljer sin utbildning.

FIOHTG har under 2019 utbildat elever och lärare i åk. 7 - 9 och 10 - 12 om pubertet, menstruation, hygien och sexualitet. Samtidigt har eleverna fått lära sig hur man tillverkar tvättbara mensskydd och vaktmästare har lärt om hur man håller toaletter rena och hygieniska.

Innan projektet startade sa 80 % av flickorna att de inte visste varför man menstruerar och de visste inte heller att man bör byta skydd minst fyra gånger per dag. De flesta använde sig av samma skydd under hela skoldagen. Efter avslutat projekt byter 95 % av flickorna 4 ggr per dag.

I Basse har dessutom flickorna på en Senior Secondary School på egen initiativ börjat undervisa sina jämgamla som inte hade förmånen att få delta i projektet. Ända sättet att bryta ett tabu är att börja prata om det och här ser vi redan effekter av detta.

Aktiviteten "Interface dialog" som innebär att bybor undervisas i civila rättigheter och sedan får möjlighet att ställa de ansvariga till svars har gett mycket bra effekt. Bybor får möta bland annat den folkvalda politiker som sitter i National Assembly för deras område men även polischefen, Regionansvarig mm. Detta har blivit så uppskattat att National Assembly medlemmar hör av sig till FIOHTG och frågar när det är deras tur. För att veta vad man ska fråga efter och vilka rättigheter man har måste man veta vilka dessa är. Nu börjar bybor ta egna initiativ till att ställa ansvariga till svar. En mycket positiv effekt!

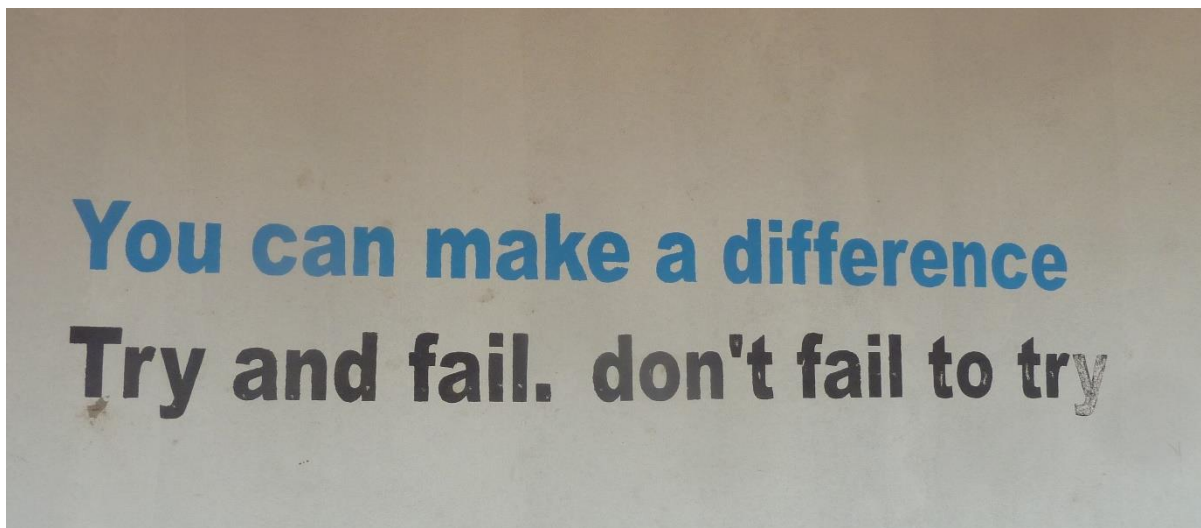
Under 2019 byggde GG lärarbostad och kök i byn Bayaba, en by i ett av de allra fattigaste områdena i Gambia. Byn har haft svårt att rekrytera kvinnliga lärare eftersom de har haft svårt att hitta ett säkert boende i området. Barn från satellitbyar har heller inte kommit till skolan i stor utsträckning på grund av att skolan inte kunnat servera skollunch. För barn som

går långa sträckor är detta nödvändigt för att de ska orka med skoldagen. Tack vare en privat donation fick vi nu möjlighet att bygga både lärarbostad och kök. Effekterna av detta syns redan! Elevantalet har ökat och en kvinnlig lärare finns nu på skolan och kan fungera som rollmodell för flickorna i byn.

5. Utvärdering

5.1 Lärdomar

Text på en vägg i Lower Basic School i Gambia

Resurserna är ojämnt fördelade i Gambia och Gambiagrupperna vill ändra på den fördelningen. Resurser, med makt och möjligheter, behöver ökas till landsbygden, till kvinnorna, till den unga befolkningen och till dem med låg utbildning. För ett land med så stor befolkningsökning som Gambia är det svårt för staten att tillhandhålla grundläggande utbildning för alla. 30 000 nya elever ska börja skolan i åk.1 under de kommande åren och fler skolor, lärare och material behövs. Gambia behöver hjälp med detta!

Påverkansarbetet som sker på ministeriet, ute i regionerna och i distrikten ger resultat på lång sikt men ibland är det bättre att gå in och visa vad som fungerar än att komma med pekpinna!

6. Beskrivning av mätmetoder

6.1 Definitioner

Varje år anlitas en extern utvärderare av FIOHTG. Minst tre anbud begärs in vid upphandlingen av utvärderingen. I denna utvärdering tittar man bland annat på:

- Läskunnighet i skolan
- Antal vuxna som deltagit i alfabetisering
- Inkomstgenererande aktiviteter som kommit igång
- Försäljning av producerade grödor eller annat som tillverkats
- Könsroller och hur de förändras
- Livsmedelshantering

- Hur väl mammor hanterat den utbildning de fått i näringslära för små barn
- Spannmålsbankernas hantering och återbetalning av lån
- Hur skörden påverkats av de kunskaper i jordbruk som byn fått ta del av
- Hur väl skolan i byn tas om hand när det gäller reparationer, städning, skolträdgård mm
- Rapporten avslutas med rekommendationer för kommande år samt för utfasning av byar som uppnått sina mål.
- Hur har insatserna implementerats i förhållande till den analys och plan som gjordes tillsammans med byn inför arbetets start?

6.2 Process

Gambiagrupperna säkerställer att projekten genomförs och utvärderas enligt ingånget avtal mellan Gambiagrupperna och Future In Our Hand The Gambia, FIOHTG. Resultat säkerställs genom en organisatorisk struktur. Den metod som används kan klassas som bottom-up approach. Utvärdering och rapportering görs löpande för varje projekt. Under projektets gång och efter dess avslutning används olika indikatorer för att mäta deltagarnas uppnådda kompetens och involverade personers aktiva deltagande. FIOHTG:s Monitoring and Evaluation officer säkerställer att baseline görs före projektstart och att uppföljning och utvärdering genomförs enligt plan.

Exempel på mätbara processer är: aktiva deltagare, antal byar, antal bildade bykommittéer, antal byar med program för barn och ungdomar, fungerande nätverk, möten med andra byar inom etablerade sociala nätverk och ledarkompetens som är påvisbar. Effekterna mäts genom löpande uppföljning av: antal elever som går i skolan, antal flickor antal pojkar, antal elever som fullföljer sin utbildning flickor/pojkar., lokal demokrati, ökade ekonomiska möjligheter (ansökningar till andra donatorer/organisationer/kommittéer, ökad egenmakt, förbättrade kunskaper i läsning, skrivning samt miljö- och hälsovård.

Representanter för Gambiagrupperna gör uppföljande besök under projektiden. Efter avslutade projekt sker revision i Gambia och i Sverige.

Kristina Lundahl

Ordförande Gambiagrupperna